

İstanbul, 28 Aralık 2023

MALİ MEVZUAT SİRKÜLERİ**NO: 2023 / 170****KONU****7491 Sayılı Bazı Kanun ve KHK 'lerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun İle Mali Mevzuatta Yapılan Değişiklikler.**

Ekonomik program hedeflerinin gerçekleştirilmesine katkı sağlamak amacıyla hazırlanan "**Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**" 24/11/2023 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulmuştur. Bahse konu Teklif .../12/2023 tarihinde kanunlaşmış ve Cumhurbaşkanınca imzalanarak ... Aralık 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

86 Maddeden oluşan bahse konu Kanun ile aşağıda sayılan Kanunlarda/KHK 'lerde değişiklikler yapılmıştır.

1. 815 Sayılı Türkiye Sahillerinde Nakliyatı bahriye (Kabotaj) ve Limanlarda Kanun
2. 4922 Sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun
3. **6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun**
4. **6802 Sayılı Gider Vergileri Kanunu**
5. **193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu**
6. **213 Sayılı Vergi Usul Kanunu**
7. 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun
8. 278 Sayılı TÜBİTAK İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun
9. **488 Sayılı Damga Vergisi Kanunu**
10. **492 Sayılı Harçlar Kanunu**
11. 1618 sayılı Seyahat Acenteleri ve Seyahat Acenteleri Birliği Kanunu
12. 2920 Sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu
13. **3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu**
14. 4046 Sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun
15. 4733 Sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesi Hakkında Kanun

16. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu
17. 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu
18. 4749 Sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun
19. **4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu**
20. 4925 Sayılı Karayolu Taşıma Kanunu
21. 5015 Sayılı Petrol Piyasası Kanunu
22. **5345 Sayılı Gelir İdaresi Başkanlığı ile ilgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun**
23. 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu
24. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
25. **5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu**
26. 5602 Sayılı Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanun
27. 5941 Sayılı Çek Kanunu
28. 6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Kanun
29. 6253 Sayılı TBMM Başkanlığı İdari Teşkilat Kanunu
30. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
31. 7452 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Kanun,
32. 375 Sayılı KHK
33. 655 Sayılı KHK
34. 4477 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu

Anılan Kanun ile vergi mevzuatı ve diğer mali mevzuatta yapılan değişiklikler aşağıdaki bölümlerde açıklanmıştır.

1. GELİR VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

1.1. İnternet ve Benzeri Elektronik Ortamlar Üzerinden Sunulan Hizmetlere Kazanç İstisnası Getirilmiştir.

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 20/B maddesinde aşağıdaki istisna düzenlemesi yer almaktadır.

**“Sosyal içerik üreticiliği ile mobil cihazlar için uygulama geliştiriciliğinde kazanç istisnası
Mükerrer Madde 20/B**

İnternet ortamındaki sosyal ağ sağlayıcıları üzerinden metin, görüntü, ses, video gibi içerikler paylaşan sosyal içerik üreticilerinin bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar ile akıllı telefon veya tablet gibi mobil cihazlar için uygulama geliştirenlerin elektronik uygulama paylaşım ve satış platformları üzerinden elde ettikleri kazançlar gelir vergisinden müstesnadır.

Bu istisnadan faydalanılabilmesi için Türkiye’de kurulu bankalarda bir hesap açılması ve bu faaliyetlere ilişkin tüm hasılatın münhasıran bu hesap aracılığıyla tahsil edilmesi şarttır.

Bankalar, bu kapsamda açılan hesaplara aktarılan hasılat tutarı üzerinden, aktarım tarihi itibarıyla %15 oranında gelir vergisi tevkifatı yapmak ve Kanununun 98 ve 119 uncu maddelerindeki esaslar çerçevesinde beyan edip ödemekle yükümlüdür. Bu tutar üzerinden 94 üncü madde kapsamında ayrıca tevkifat yapılmaz.

Mükelleflerin birinci fıkra kapsamı dışında başka faaliyetlerinden kaynaklanan kazanç ya da iratlarının bulunması istisnadan faydalanmalarına engel değildir.

Birinci fıkra kapsamındaki kazançları toplamı 103 üncü maddede yazılı tarifenin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı aşanlar ile faaliyete ilişkin tüm gelirlerini ikinci fıkrada belirtilen şartlara göre tahsil etmeyenler bu istisnadan faydalanamazlar. Bu durumda olanların, 94 üncü maddenin birinci fıkrası kapsamında tevkifat yapma yükümlülüğü yoktur.

İstisnaya ilişkin şartların taşınmadığının tespit edilmesi halinde eksik tahakkuk etmiş olan vergi, vergi ziyai cezası kesilmek suretiyle gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur.

Cumhurbaşkanı, bu maddede yer alan tevkifat oranını her bir faaliyet türü için ayrı ayrı sınıfa kadar indirmeye, bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etmeye; Hazine ve Maliye Bakanlığı, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

7491 Sayılı Kanunla bahse konu maddenin başlığı ile birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sosyal içerik üreticiliği, internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden sunulan hizmetler ile mobil cihazlar için uygulama geliştiriciliğinde kazanç istisnası”

“İnternet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden metin, görüntü, ses, video gibi içerikler paylaşan sosyal içerik üreticilerinin bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar ve bu ortamlar üzerinden verilen bireysel kurs, eğitim, veri işleme ve geliştirme, ürün tanıtımı gibi hizmetlerden sağlanan kazançlar ile akıllı telefon veya tablet gibi mobil cihazlar için uygulama geliştirenlerin elektronik uygulama paylaşım ve satış platformları üzerinden elde ettikleri kazançlar gelir vergisinden müstesnadır.”

Değişiklikle madde hükmünün kapsamı genişletilmekte olup, yapılan değişiklik **1/1/2024 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere** 7491 sayılı Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

1.2. En Az %50'sine Sahip Olunan Yurt Dışı Kurumlardan Elde Edilen Kar Paylarının Yarısı Belli Şartlarla gelir Vergisinden İstisna Tutulmuştur.

Gelir Vergisi Kanununun 22. maddesinde menkul sermaye iratlarında istisnalar düzenlenmiştir.

7491 Sayılı Kanunla bahse konu maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“4. Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan anonim ve limited şirket niteliğindeki kurumlardan elde edilen, 75 inci maddenin ikinci fıkrasının (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde yazılı kar paylarının yarısı, bu kurumların ödenmiş sermayesinin en az % 50’sine sahip olunması ve kar payının elde edildiği takvim yılına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye’ye transfer edilmesi şartıyla gelir vergisinden müstesnadır.

5. Cumhurbaşkanı, üçüncü ve dördüncü fıkralarda yer alan kar paylarına uygulanacak istisna oranı ile dördüncü fıkradaki % 50 oranını ayrı ayrı veya birlikte % 0’a kadar indirmeye veya yüzde % 100’e kadar artırmaya yetkilidir.”

Gelir Vergisi Kanununun atıf yapılan 75. maddesinin ikinci fıkrasının (1), (2) ve (3) numaralı bentleri aşağıya alınmıştır.

“Kaynağı ne olursa olsun aşağıda yazılı iratlar menkul sermaye iradı sayılır:

1. Her nevi hisse senetlerinin kâr payları (kurucu hisse senetleri ve diğer intifa hisse senetlerine verilen kâr payları ve pay sahiplerine hazırlık dönemi için faiz olarak veya başka adlarla yapılan her türlü ödemeler ile Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları katılma belgelerine ödenen kâr payları ile konut finansmanı fonlarını temsilen ihraç edilen ipoteğe dayalı menkul kıymetlere ve varlık finansmanı fonlarını temsilen ihraç edilen varlığa dayalı menkul kıymetlere ödenen faiz, kâr payı veya benzeri gelirler dahil.);(1)

2. İştirak hisselerinden doğan kazançlar (Limited Şirket ortaklarının, iş ortaklıklarının ortakları ve komanditerlerin kâr payları ile kooperatiflerin dağıttıkları kazançlar bu zümreye dahildir. Kooperatiflerin ortakları ile yaptıkları muamelelerden doğan kârların ortaklara, kooperatifle yaptıkları muameleler nispetinde tevzii, kazanç dağıtımı sayılmaz.)

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesindeki şartların birlikte gerçekleşmesi halinde; Türkiye’de yerleşik gerçek kişilerin doğrudan veya dolaylı olarak ayrı ayrı ya da birlikte sermayesinin, kâr payının veya oy kullanma hakkının en az % 50’sine sahip olmak suretiyle kontrol ettikleri yurt dışı iştiraklerinin kazançları dağıtılsın veya dağıtılmasın, iştirakin hesap döneminin kapandığı ayı içeren yıl itibarıyla dağıtılan kâr payı sayılır. Türkiye’de vergilendirilmiş kazancın iştirak tarafından sonradan dağıtılması durumunda, elde edilen kâr paylarının vergilendirilmiş kısmı bu tutardan indirilir.

Adi komandit şirketlerde komanditerlerin kâr payları, şirket kârının ilişkin bulunduğu takvim yılında elde edilmiş sayılır;

3. Kurumların idare Meclisi Başkan ve üyelerine verilen kar payları;”

Yapılan değişiklik **1/1/2023 tarihinden itibaren elde edilen gelirler ve kazançlara uygulanmak üzere** 7491 sayılı Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Buna göre 2023 yılında yurt dışından elde edilen ve kapsama giren kar paylarının yarısı, gelir vergisi beyanname verme süresi olan Mart/2023 sonuna kadar kar payının Türkiye'ye transfer edilmesi şartıyla gelir vergisinden istisna olacaktır.

1.3. İhracat, Yurt Dışında İnşaat, Onarma, Montaj ve Taşımacılık Faaliyetlerinde Binde 5 Götürü Gider Uygulaması Kaldırılmıştır.

Gelir Vergisi Kanununun ticari kazançta indirilecek giderleri düzenleyen 40. maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin safi kazancın tespitinde indirileceği hükme bağlanmış olup, bendin birinci parantez içi hükmünde de **“İhracat, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık faaliyetlerinde bulunan mükellefler, bu bentte yazılı giderlere ilaveten bu faaliyetlerinden döviz olarak elde ettikleri hasılatın binde beşini aşmamak şartıyla yurt dışındaki bu işlerle ilgili giderlerine karşılık olmak üzere götürü olarak hesapladıkları giderleri de indirebilirler.”** hükmüne yer verilmiştir.

Bentte sayılan faaliyetlerde bulunan mükelleflerin yurtdışında katlandıkları ancak belgeleyemedikleri giderlerine karşılık olarak getirilen düzenlemenin uygulama usul ve esasları 194 Seri Nolu Gelir Vergisi Genel Tebliğ ile açıklanmıştır. Anılan Teblięin (5) numaralı bölümünde götürü gider hesaplanabilmesi için harcamanın yapılmış ve işletmenin mal varlığında bir azalma meydana gelmiş olması gerektiği açıklanmıştır.

Bu itibarla bazı mükelleflerce harcamanın yapılmış olmadığı haller için de ihtirazi kayıtla beyanda bulunularak davalar açılmış olup, açılan davalar genellikle mükellefler lehine sonuçlanmıştır.

Bahse konu düzenleme, anılan maddenin kurumlar vergisi mükelleflerince vergiye tabi kazanç tespitinde de uygulanması nedeniyle, **kurumlar vergisi mükellefleri için de geçerlidir.**

7491 sayılı Kanunla bahse konu parantez içi hüküm madde metninden çıkarılmıştır.

Yapılan değişiklik **1/1/2024 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere** 7491 sayılı Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu itibarla **1/1/2024 tarihinden itibaren gerek gelir vergisi ve gerekse de kurumlar vergisi mükellefleri tarafından elde edilen yurt dışı kazançlar için binde 5 götürü gider uygulaması söz konusu olmayacaktır.**

1.4. Yurt Dışına Verilen Bazı Hizmetlerden Elde Edilen Kazançların Beyannamede İndirim Olarak Dikkate Alınacak Oranı %50'den %80'e çıkarılmıştır.

Gelir Vergisi Kanununun “Diğer İndirimler” başlıklı 89. maddesinde gelir vergisi matrahının tespitinde, gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlerden düşülebilecek diğer indirimler düzenlenmiştir. Maddenin (13) numaralı bendinde aşağıdaki düzenleme yer almaktadır.

“13. Türkiye'de yerleşmiş olmayan kişilerle, işyeri, kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunanlara Türkiye'de verilen ve münhasıran yurt dışında yararlanılan mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, tıbbi raporlama, muhasebe kaydı tutma, çağrı merkezi, ürün testi, sertifikasyon, veri saklama, veri işleme, veri analizi ve ilgili bakanlıkların görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca belirlenen mesleki eğitim alanlarında faaliyette bulunan hizmet işletmeleri ile ilgili bakanlığın izni ve denetimine tabi olarak eğitim ve sağlık alanında faaliyet gösteren ve Türkiye'de yerleşmiş olmayan kişilere hizmet veren işletmelerin münhasıran bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazancın %50'si. Bu indirimden yararlanılabilmesi için fatura veya benzeri belgenin yurt dışındaki müşteri adına düzenlenmesi şarttır. Bu bentte yer alan oranı, hizmet alanları ve kazanç tutarları itibarıyla sifıra kadar indirmeye veya %100'e kadar artırmaya Cumhurbaşkanı, bu

bendin uygulamasına ve denetime ilişkin usul ve esasları belirlemeye ilgili bakanlıkların görüşünü almak suretiyle Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

7491 sayılı Kanunla anılan bendin *birinci cümlesinde yer alan “kazancın % 50’si,” ibaresi “kazancın, elde edildiği takvim yılına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar tamamının Türkiye’ye transfer edilmesi şartıyla % 80’i “ şeklinde, üçüncü cümlesinde yer alan “% 100’e kadar artırmaya” ibaresi “%100’e kadar artırmaya ve Türkiye’ye transfer edilecek kazanç tutarını sıfıra kadar indirmeye veya kanuni seviyesine kadar artırmaya” şeklinde değiştirilmiştir.*

Yapılan değişiklik **1/1/2023 tarihinden itibaren elde edilen gelirler ve kazançlara uygulanmak üzere** 7491 sayılı Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Buna göre bahse konu faaliyetlerden 2023 yılında elde edilen gelir ve kazançlara da indirim oranı **%80** olarak uygulanacaktır.

1.5. Yıllara Sari İnşaat Onarım İşlerini (YSİÖİ) Yapanlara Ödenen İstihkak Bedelleri Üzerinden Yapılacak Stopaj Oranını Belirleme Konusunda Cumhurbaşkanının Yetkileri Genişletilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun 94. maddesinde gelir vergisi mükelleflerinin gelir vergilerine mahsuben yapılacak vergi tevkifatı konusu düzenlenmiş olup, maddenin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde; Gelir Vergisi Kanununun 42. maddesi kapsamına giren işler (YSİÖİ) dolayısıyla bu işleri yapanlara (kurumlar dahil) ödenen istihkak bedellerinden stopaj yapılacağı hükme bağlanmıştır. Bu işlerde geçerli stopaj oranı (tüm mükellefler için) halen **%5**’dir.

Öte yandan aynı maddenin sekizinci fıkrasında *“Cumhurbaşkanının, bu maddede yazılı tevkifat nispetlerini her bir ödeme ve gelir için ayrı ayrı sıfıra kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etmeye yetkili olduğu; bu yetkinin tam ve dar mükellefler ile gerçek ve tüzel kişiler itibarıyla farklı oranlar tespit edilmek suretiyle de kullanılabilmesi”* hükmüne yer verilmiştir.

7491 sayılı Kanunla anılan fıkrada yer alan *“Tam ve dar mükellefler ile gerçek ve tüzel kişiler itibarıyla”* paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“-3 numaralı bent kapsamında ödenen istihkak bedellerinden, işin; kamu kurum ve kuruluşları ile bunlara bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlara taahhüt edilip edilmemesine ve bunların genel veya özel bütçeli idare kapsamında olup olmamasına, süresine, nev’ine ve yüklenicinin; ana yüklenici, alt yüklenici ya da tam ve dar mükellef olmasına göre ayrı ayrı veya birlikte,”

Yapılan değişiklikle Cumhurbaşkanının konuya ilişkin yetkisi detaylandırılarak artırılmıştır.

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

1.6. Yabancı Para Cinsinden Elde Edilen Bazı Gelirlerden Yapılan Stopajın Oranına İlişkin Olarak Cumhurbaşkanı Yetkileri Genişletilmiştir.

Gerçek kişilerce elde edilen bazı menkul sermaye iradi gelirleri ve değer artışı kazançlarının vergilendirilmesi Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67. maddesinde düzenlenmiştir. Madde kapsamına giren gelirlerde esas vergileme yöntemi olarak stopaj yöntemi belirlenmiş olup, stopajın nihai vergileme olması öngörülmüştür. (Anılan Madde kurumlar vergisi mükelleflerince elde edilen gelirlere de uygulanabilmekte olup, yapılan stopajlar Kurumlar vergisi mükellefleri için ön vergileme niteliğindedir.

Anılan maddede, kapsama giren gelir ve kazançlar için farklı stopaj oranları belirlenmiştir.

Öte yandan, maddenin altıncı fıkrasında; *“Bu maddenin (1), (2), (3) ve (4) numaralarında belirtilen tevkifat oranlarını yabancı para cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerden sağlanan gelirler ile döviz*

cinsinden açılmış hesaplardan elde edilen faiz gelirleri için ayrı ayrı veya birlikte bir katına kadar artırmaya veya kanuni oranına kadar indirmeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.” hükmüne yer verilmiştir.

7491 sayılı Kanunla, bahse konu altıncı fıkrada yer alan “faiz gelirleri için ayrı ayrı veya birlikte bir katına” ibaresi “**kar payı ve faiz gelirleri için ayrı ayrı veya birlikte % 40’a**” şeklinde, on yedinci fıkrasında yer alan “%15’e” ibaresi “%40’a” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkrada yer alan “her bir sermaye piyasası aracı” ibaresinden sonra gelmek üzere “**ihraç edenler, ihraç veya iktisap tarihi, hesap türü, hesap açılış tarihi,**” ibaresi eklenmiştir.

Yapılan değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiş olup, Cumhurbaşkanlığı bu tarihten itibaren konuya ilişkin yetkilerini değişiklik sonrası duruma göre kullanabilecektir.

1.7. Sporcu Ücretlerinin Sabit Oranlarda Tevkif suretiyle Vergilendirilmesi ve Beyanına İlişkin Uygulamanın Süresi 2028 Yılı Sonuna Kadar Uzatılmıştır.

Sporculara yapılacak ücret ödemelerinin tevkif suretiyle vergilendirilmesi konusunda 2023 yılı sonuna kadar uygulanmak üzere, Gelir Vergisi Kanununun Geçici 72. maddesinde aşağıdaki düzenlemeye yer verilmiştir.

“Geçici Madde 72

31/12/2023 tarihine kadar sporculara yapılan ücret ve ücret sayılan ödemelerden aşağıdaki oranlarda gelir vergisi tevkifatı yapılır.

a) Lig usulüne tabi spor dallarında;

1) En üst ligdekiler için (7194 sayılı kanunun 21 nci maddesiyle değişen ibare; Yürürlük: 1/1/2020 tarihinden itibaren elde edilen gelirlere uygulanmak üzere 07.12.2019) % 20

2) En üst altı ligdekiler için % 10,

3) Diğer liglerdeki için % 5,

b) Lig usulüne tabi olmayan spor dallarındaki sporculara yapılan ödemeler ile milli sporculara uluslararası müsabakalara katılmaları karşılığında yapılan ödemelerden % 5.

(2) Bu ödemeler üzerinden 94 üncü madde kapsamında ayrıca tevkifat yapılmaz. Bu madde kapsamındaki gelirler toplamının, 103 üncü maddede yazılı tarifinin dördüncü diliminde yer alan tutarı aşması hâlinde, bu gelirler yıllık beyannameyle beyan edilir. Yıllık beyanname verilmesi durumunda, beyan edilen bu gelirler üzerinden hesaplanan gelir vergisinden, tevkifat yapmakla sorumlu olanlarca vergi dairesine ödenmiş olması şartıyla, bu Kanuna göre kesilen vergiler mahsup edilir.

(3) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan ücret ve ücret sayılan ödemelerin vergilendirilmesinde 31/12/2007 tarihinde yürürlükte olan hükümler uygulanır.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

7491 sayılı Kanunla anılan maddenin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2023” ibaresi “**31/12/2028**” şeklinde ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Cumhurbaşkanı birinci fıkrada yer alan; 31/12/2028 tarihini beş yıla kadar uzatmaya, oranları sıfıra kadar indirmeye, bir katına kadar artırmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığı bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

Yapılan değişiklikler 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

1.8. (Tarımsal) Ürün Senetlerinin Elden Çıkarılmasından Doğan Kazançlarda İstisna Süresi 2028 Yılı Sonuna Kadar Uzatılmıştır.

Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67. maddesinde aşağıdaki düzenleme yer almaktadır.

“Geçici Madde 76

10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında düzenlenen ürün senetlerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlar, 31/12/2023 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.

İstisna edilen bu kazançlar üzerinden 94 üncü madde kapsamında tevkifat yapılmaz. Münhasıran bu kazançlar için gelir vergisi mükelleflerince yıllık beyanname verilmeyen, bu kazançlar verilecek beyannamelelere dahil edilmez.”

7491 Sayılı Kanunla anılan maddenin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2023” ibaresi **“31/12/2028”** şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Cumhurbaşkanı birinci fıkrada yer alan 31/12/2028 tarihini beş yıla kadar uzatmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığı bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

Yapılan değişiklikler 7491 sayılı Kanununun Yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

2. KURUMLAR VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

2.1. En Az %50'sine Sahip Olunan Yurtdışı İştiraktan Elde Edilen Kazançların %50'si Beyan Tarihine Kadar Getirilme Koşuluyla İstisna Tutulmuştur.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun “İstisnalar” başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde aşağıdaki istisna düzenlemesi yer almaktadır.

“b) Kanunî ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan anonim ve limited şirket niteliğindeki şirketlerin sermayesine iştirak eden kurumların, bu iştiraklerinden elde ettikleri aşağıdaki şartları taşıyan iştirak kazançları;

1) İştirak payını elinde tutan şirketin, yurt dışı iştirakin ödenmiş sermayesinin en az % 10’una sahip olması,

2) Kazancın elde edildiği tarih itibarıyla iştirak payının kesintisiz olarak en az bir yıl süreyle elde tutulması (Rüçhan hakkı kullanılmak suretiyle veya yurt dışı iştirakin iç kaynaklarından yapılan sermaye artırımları nedeniyle elde edilen iştirak payları için sahip olunan eski iştirak paylarının elde edilme tarihi esas alınır.),

3) Yurt dışı iştirak kazancının kâr payı dağıtımına kaynak olan kazançlar üzerinden ödenen vergiler dahil iştirak edilen kurumun faaliyette bulunduğu ülke vergi kanunları uyarınca en az % 15 oranında gelir ve kurumlar vergisi benzeri toplam vergi yükü taşıması; iştirak edilen şirketin esas faaliyet konusunun, finansal kiralama dahil finansman temini veya sigorta hizmetlerinin sunulması ya da menkul kıymet yatırımı olması

durumunda, iştirak edilen kurumun faaliyette bulunduğu ülke vergi kanunları uyarınca en az Türkiye'de uygulanan kurumlar vergisi oranında gelir ve kurumlar vergisi benzeri toplam vergi yükü taşıması,

4) İştirak kazancının, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer edilmesi.

Yurt dışındaki inşaat, onarım, montaj işleri ve teknik hizmetlerin yapılabilmesi için ilgili ülke mevzuatına göre ayrı bir şirket kurulmasının zorunlu olduğu durumlarda, özel amaç için kurulduğunun ana sözleşmelerinde belirtilmesi ve fiilen bu amaç dışında faaliyetinin bulunmaması şartıyla, söz konusu şirketlere iştirak edilmesinden elde edilen kazançlar için bu bentte belirtilen şartlar aranmaz.

Bu bent uyarınca vergi yükü, kanunî veya iş merkezinin bulunduğu ülkede ilgili dönemde tahakkuk eden ve kâr payı dağıtımına kaynak olan kazançlar üzerinden ödenen vergiler dahil olmak üzere toplam gelir ve kurumlar vergisi benzeri verginin, bu dönemde elde edilen toplam dağıtılabilir kurum kazancı ile tahakkuk eden gelir ve kurumlar vergisi toplamına oranlanması suretiyle tespit edilir.”

Anılan maddenin ikinci fıkrasında ise “Bu maddedeki istisnaların uygulanmasına ilişkin usulleri tespit etmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.” hükmüne yer verilmiştir.

7491 sayılı Kanunla anılan bendin ikinci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraf eklenmiş ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan anonim ve limited şirket niteliğindeki yabancı kurumların sermayesine iştirak eden kurumların, bu iştiraklerinden elde ettikleri iştirak kazançları için istisna oranı, **iştirak payını elinde tutan şirketin yurt dışı iştirakin ödenmiş sermayesinin en az %50 sine sahip olması ve kazancın elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye’ye transfer edilmesi şartıyla**, bu bentte belirtilen diğer şartların sağlanması koşulu aranmaksızın **%50 olarak** uygulanır.

(2) Cumhurbaşkanı, bu maddede yer alan; vergi yüküne ilişkin oranları ayrı ayrı veya birlikte sifıra kadar indirmeye veya kurumlar vergisi oranına kadar artırmaya, diğer oranları ayrı ayrı veya birlikte sifıra kadar indirmeye veya %100’e kadar artırmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığı, bu maddedeki istisnaların uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

Yapılan değişiklikle yurtdışı iştirak kazançları istisnasının kapsamı genişletilerek yeniden belirlenmiştir. Ayrıca istisna uygulamasına ilişkin olarak Cumhurbaşkanıya yetkiler verilmiştir.

Değişiklikler **1/1/2023 tarihinden itibaren elde edilen gelirler ve kazançlara uygulanmak üzere** 7491 sayılı Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

2.2. Yurt Dışına Verilen Bazı Hizmetlerden Elde Edilen Kazançların Beynamede İndirim Olarak Dikkate Alınacak Oranı %50’den %80’e çıkarılmıştır.

Kurumlar Vergisi Kanununun “**Diğer İndirimler**” başlıklı 10. maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde aşağıdaki indirim düzenlemesi yer almaktadır.

“**ğ**) Türkiye’de yerleşmiş olmayan kişilerle, işyeri, kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunanlara Türkiye’de verilen ve münhasıran yurt dışında yararlanılan mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, tıbbi raporlama, muhasebe kaydı tutma, çağrı merkezi, ürün testi, sertifikasyon, veri saklama, veri işleme, veri analizi ve ilgili bakanlıkların görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca belirlenen mesleki eğitim alanlarında faaliyette bulunan hizmet işletmeleri ile ilgili bakanlığın izni ve denetimine tabi olarak eğitim ve sağlık alanında faaliyet gösteren ve Türkiye’de yerleşmiş olmayan kişilere hizmet veren işletmelerin münhasıran bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazancın %50’si.

Bu indirimden yararlanılabilmesi için fatura veya benzeri belgenin yurt dışındaki müşteri adına düzenlenmesi şarttır.

Bu bentte yer alan oranı, hizmet alanları ve kazanç tutarları itibarıyla sifıra kadar indirmeye veya %100'e kadar artırmaya Cumhurbaşkanı, bu bendin uygulanmasına ve denetime ilişkin usul ve esasları belirlemeye ilgili bakanlıkların görüşünü almak suretiyle Maliye Bakanlığı yetkilidir."

7491 sayılı Kanunla anılan bendin *birinci paragrafında yer alan "kazancın % 50'si,"* ibaresi **"kazancın, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar tamamının Türkiye'ye transfer edilmesi şartıyla % 80'i "** şeklinde, üçüncü paragrafında yer alan **"% 100'e kadar artırmaya"** ibaresi **"%100'e kadar artırmaya ve Türkiye'ye transfer edilecek kazanç tutarını sifıra kadar indirmeye veya kanuni seviyesine kadar artırmaya"** şeklinde değiştirilmiştir.

Yapılan değişiklik **1/1/2023 tarihinden itibaren elde edilen gelirler ve kazançlara uygulanmak üzere** 7491 sayılı Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Buna göre bahse konu faaliyetlerden 2023 yılında elde edilen gelir ve kazançlara da indirim oranı **%80** olarak uygulanacaktır.

2.3. Yıllara Sari İnşaat Onarım İşlerini (YSİÖİ) Yapanlara Ödenen İstihkak Bedelleri Üzerinden Yapılacak Stopaj Oranını Belirleme Konusunda Cumhurbaşkanının Yetkileri Genişletilmiştir.

Kurumlar Vergisi Kanununun;

a) 15. maddesinde tam mükellef kurumların kurumlar vergisine mahsuben yapılarak vergi kesintisi konusu düzenlenmiş olup, maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde YSİÖİ 'nde yapılacak vergi kesintisine (halen geçerli olan %5) yer verilmiştir. Maddenin dördüncü fıkrasında ise Cumhurbaşkanına verilen yetki düzenlemesi yer almaktadır.

7491 sayılı Kanunla maddenin dördüncü fıkrasında yer alan *"farklılaştırmaya yetkilidir"* ibaresi *"farklılaştırmaya; birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki Vergi kesintisi oranını, işin; kamu kurum ve kuruluşların ile bunlara bağlı, ilgili ve ilişkili Kurumlara taahhüt edilip edilmemesine ve bunların genel veya özel bütçeli idare kapsamında olup olmamasına, süresine, nev'ine ve yüklenicinin; ana yüklenici, alt yüklenici ya da tam ve dar mükellef olmasına göre ayrı ayrı veya birlikte belirlemeye yetkilidir."* şeklinde değiştirilmiştir.

b) 30. maddesinde dar mükellef kurumların kazanç ve iratları üzerinden yapılacak vergi kesintisi konusu düzenlenmiş olup, maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde YSİÖİ 'nde yapılacak vergi kesintisine (halen geçerli olan %5) yer verilmiştir. Maddenin sekizinci fıkrasında ise oran belirleme konusunda Cumhurbaşkanına verilen yetki düzenlemesi yer almaktadır.

7491 sayılı Kanunla maddenin maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan *"artırmaya yetkilidir."* ibaresi *"artırmaya; birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki vergi kesintisi oranını, işin; kamu kurum ve kuruluşları ile bunlara bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlara taahhüt edilip edilmemesine ve bunların genel veya özel bütçeli idare kapsamında olup olmamasına, Süresince, nevine ve yüklenicinin, ana yüklenici, alt yüklenici ya da tam ve dar mükellef olmasına göre ayrı ayrı veya birlikte belirlemeye yetkilidir."* şeklinde değiştirilmiştir.

Her iki maddede yapılan değişikliklere de 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

2.4. İmalatçı veya Tedarikçi Kurumların DTSS veya SDTŞ Üzerinden Gerçekleştikleri İhracat Faaliyetlerinden Elde Ettikleri Kazançları da 5 Puanlık Vergi İndirimi Kapsamına Alınmıştır.

Kurumlar Vergisi Kanununun 32. maddesinin yedinci fıkrasında aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

“İhracat yapan kurumların münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançlarına kurumlar vergisi oranı (7456 sayılı kanunun 21 inci maddesiyle değişen ibare; Yürürlük: 1/10/2023 tarihinden itibaren verilmesi gereken beyannamelerden başlamak üzere; kurumların 2023 yılı ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlarına, özel hesap dönemine tabi olan kurumların ise 2023 takvim yılında başlayan özel hesap dönemi ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlarına uygulanmak üzere 15.07.2023) 5 puan indirimli uygulanır.”

7491 sayılı Kanunla bahse konu yedinci fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Aracılı ihracat sözleşmesine dayanarak imalatçı veya tedarikçi kurumların, dış ticaret sermaye şirketleri veya sektörel dış ticaret şirketleri üzerinden gerçekleştirdikleri ihracat faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarına da bu indirim uygulanır.”

Değişiklik 1/1/2023 tarihinden itibaren elde edilen gelirler ve kazançlara uygulanmak üzere 7491 sayılı Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu itibarla 2023 yılında DTSS ve SDTŞ üzerinden yapılan ihracatlarda da 5 puanlık vergi indirimi uygulanabilecektir.

2.5. Kur Korumalı TL Mevduat Hesaplarından Elde Edilen Gelirlerle İlgili İstisna Süresi Uzatılmış ve Ayrıca Cumhurbaşkanı'na Yeni Yetkiler Verilmiştir.

Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 14. maddesinde aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

“Geçici Madde 14

(1) 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I) numaralı bendinin (g) alt bendi hükmüne istinaden Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen hesaplar ile ilgili olarak; kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını, dördüncü geçici vergi dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı, bu kapsamda açılan en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda aşağıda belirtilen kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır:

a) Bu fıkra kapsamındaki yabancı paraların dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı kazançlarının 1/10/2021 ile 31/12/2021 tarihleri arasındaki döneme isabet eden kısmı,

b) 2021 yılı dördüncü geçici vergi dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar Türk lirasına çevrilen hesaplarla ilgili oluşan kur farkı kazançları ile söz konusu hesaplardan dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar.

(2) Birinci fıkra kapsamına girmemekle birlikte, kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını 31/12/2023 tarihine kadar Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda oluşan kur farkı kazançlarının, geçici vergi dönemi sonu değerlemesiyle Türk lirasına çevrildiği tarih arasına

isabet eden kısmı ile dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır.

(3) Kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan altın hesabı ile bu tarihten sonra açılacak işlenmiş ve hurda altın karşılığı altın hesabı bakiyelerini 31/12/2023 tarihine kadar Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda Türk lirasına çevildiği tarihte oluşan kazançlar ile dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır.

(4) Kurumların 31/3/2022 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını 31/12/2023 tarihine kadar Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda söz konusu hesapların dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır. Cumhurbaşkanı bu istisnayı 31/12/2023 tarihine kadar her bir geçici vergi veya yıllık hesap dönemleri sonu itibarıyla kurumların bilançolarında yer alan yabancı paralar için ayrı ayrı veya birlikte uygulamaya yetkilidir.

(5) Bu madde kapsamındaki istisnalar 31/12/2023 tarihine kadar vade sonunda yenilenen hesaplara da uygulanır.

(6) Bu maddede öngörülen süre ve şekilde dönüşüm kuru/fiyatı üzerinden Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına çevrilen yabancı paralar ile altın hesaplarına ilişkin olarak bu istisnaya sınırlı olmak üzere Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanmaz.

(7) Bu maddenin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan istisna hükümleri, aynı şartlarla geçerli olmak üzere bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükelleflerinin kazançları hakkında da uygulanır.

(8) Türk lirası mevduat veya katılma hesabından vadeden önce çekim yapılması durumunda bu madde kapsamında istisna edilen tutarlar nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler, vergi ziyai cezası kesilmek suretiyle gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur.”

7491 sayılı Kanunla;

a) Anılan maddede yer alan “31/12/2023” ibareleri “**30/6/2024**” şeklinde değiştirilmiştir.

b) Anılan maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(9) Cumhurbaşkanı, bu maddede belirtilen 30/6/2024 tarihini, bitim tarihinden itibaren her defasında altı ayı geçmeyen süreler halinde üç defa uzatmaya, kazanç istisnasını sıfıra kadar indirmeye veya kanuni seviyesine kadar artırmaya, istisna oranını; hesap türü, hesapların vadesi ve hesap açılış tarihine göre ayrı ayrı veya birlikte belirlemeye yetkilidir.”

Yapılan değişiklikler 7491 sayılı Kanunun yayımı (**28 Aralık 2023**) tarihinde yürürlüğe girmiştir.

2.6. Katılım Finans Kefalet Anonim Şirketi Kurumlar Vergisinden Muaf Tutulmuştur.

Kurumlar Vergisi Kanununun 4. maddesinde muafiyetler düzenlenmiş olup, maddenin birinci fıkrasının (p) bendinde aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

“p) 18/6/2009 tarihli ve 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 18 inci maddesi kapsamında ihracatçılar lehine münhasıran ihracat kredileri için kefalet vermek amacıyla kurulan kurumlar.”

7491 sayılı Kanunla anılan bentte yer alan “kurumlar” ibaresi “kurumlar ile katılım bankalarının ortağı olduğu ve katılım bankacılığı ilke ve esaslarına uygun her türlü finansman için kefalet vermek amacıyla kurulan **Katılım Finans Kefalet Anonim Şirketi**” şeklinde değiştirilmiştir.

Değişiklik **1/1/2024 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere** 7491 sayılı Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

3. KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

3.1. Vergi Kesintisi Yapanlarca Sorumlu Sıfatıyla beyan Edilen KDV'nin İndirimi Ödeme Şartına Bağlanmıştır.

3065 sayılı K.D.V Kanununun 29. maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki gibidir.

“1. Mükellefler, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak aşağıdaki vergileri indirebilirler:

a) Kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisi,

b) İthal olunan mal ve hizmetler dolayısıyla ödenen katma değer vergisi,

c) Götürü veya telafi edici usulde vergiye tabi mükelleflerden gerçek usulde vergilendirmeye geçenlerin, çıkarılan envantere göre hesap dönemi başındaki mallara ait fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisi,”

7491 sayılı Kanunla anılan fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

*“ç) Vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar tarafından sorumlu sıfatıyla beyan edilerek **ödenen** katma değer vergisi,”*

Değişiklikle sorumlu sıfatıyla beyan edilen KDV'nin indirimi için **ödeme şartı** da getirilmiştir.

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımını izleyen ay başında (**1 Ocak 20241 tarihinde**) yürürlüğe girecektir.

3.2. KDV İade Hakkını Kısmen veya Tamamen Kaldırma Konusunda Cumhurbaşkanına Yetki Verilmiştir.

K.D.V Kanununun 36. maddesinde aşağıdaki yetki düzenlemesi yer almaktadır.

“Yetki Madde 36

Cumhurbaşkanı indirim hakkını kısmen veya tamamen kaldırmaya veya yeniden koymaya ve bu şekilde indirim hakkı kısıtlanan mal veya hizmetleri belirlemeye, süresi içinde iadesi talep edilmeyen ve indirim yoluyla giderilmek üzere sonraki dönemlere devrolunan katma değer vergisinin gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak yazılmasına imkân vermeye, iade talebinde bulunulabilecek asgari tutarı belirlemeye yetkilidir.

Maliye Bakanlığı; mükellefiyet süresi, çalışan sayısı, aktif ve özsermaye büyüklüğü, ödenen vergi tutarı, vergisel ödevlerin zamanında yerine getirilip getirilmediği, sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya kullanma yönünde olumsuz rapor ya da tespit bulunup bulunmadığı gibi kriterleri esas alarak mükelleflerin vergisel uyum seviyeleri ve bu uyum seviyelerine göre farklı iade yöntemleri tespit etmeye, iade alacağıının mahsup edileceği vergi borçları ile iadeye ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

7491 sayılı Kanunla anılan maddenin birinci fıkrasında yer alan “indirim hakkını” ibaresi “**indirim veya iade hakkını**,” “indirim hakkı” ibaresi “**indirim veya iade hakkı**” şeklinde değiştirilmiştir.

Değişikliğe göre Cumhurbaşkanı KDV indirim hakkı yanısıra KDV iade hakkını da kısmen veya tamamen kaldırılabilecektir.

Yapılan değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

3.3. Sorumlu Sıfatıyla Verilen KDV Beyannamelerinin Verilme ve Ödeme Tarihleri Öne Çekilmiştir.

K.D.V Kanununun 41. ve 46. maddelerinde aşağıdaki hükümler yer almaktadır.

“Beyanname Verme Zamanı Madde 41

1. *Mükellefler ve vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar Katma Değer Vergisi beyannamelerini, vergilendirme dönemini takibeden ayın yirmi dördüncü günü akşamına kadar ilgili vergi dairesine vermekle yükümlüdürler.*

2. *Katma Değer Vergisi beyanının gümrük giriş beyannamesi veya özel beyanname ile yapılması gerektiği hallerde bu beyannameler vergi mükellefiyetinin başladığı anda ilgili gümrük idaresine verilir.*

3.

4. *İş bırakan mükelleflerin katma değer vergisi beyannamesi, işin bırakıldığı tarihi izleyen ayın yirmi dördüncü günü akşamına kadar verilir.”*

“Verginin Ödenmesi Madde 46

1. *Beyanname vermek mecburiyetinde olan mükellefler ile vergi kesmekle sorumlu tutulanlar, bir vergilendirme dönemine ait katma değer vergilerini beyanname verecekleri ayın yirmi altıncü günü akşamına kadar ödemeye mecburdurlar.*

2. *İthalde alınan katma değer vergisi, gümrük vergisi ile birlikte ve aynı zamanda ödenir.*

3. *Gümrük vergisine tabi olmayan ithalata ve ikametgâhı, kanunî merkezi ve iş merkezi yurt dışında bulunanlar tarafından motorlu kara taşıtlarıyla Türkiye ile yabancı ülkeler arasında yapılan taşımacılık ile transit taşımacılığa ait Katma Değer Vergisi, bu işlemlere ait özel beyannamelerin verilme süresi içinde ödenir.*

4. *Beyanname vermek mecburiyetinde olmayan mükelleflerin katma değer vergisi tarh süresi içinde ödenir.*

Götürü usulde vergilendirilen mükelleflerin katma değer vergisi, Gelir Vergisi Kanununun götürü vergilendirmeye ilişkin usul ve esasları ile vergilendirme dönemine ait hükümleri çerçevesinde tarh ve tahakkuk ettirilerek, götürü gelir vergisinin ödeme süreleri içinde ödenir.

5. Maliye Bakanlığı, Vergi Usul Kanunu uyarınca işletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin ödeme zamanını, beyannamenin verildiği ayı takip eden ikinci ayın sonuna kadar uzatmaya, işlemin mahiyetini göz önünde tutarak Katma Değer Vergisinin işlemden önce ödenmiş olması şartını koymaya yetkilidir.

6”

7491 sayılı Kanunla; K.D.V Kanununun;

a) 41 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “ve vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar” ibaresi madde metninden çıkarılmış, bu fıkrada yer alan “akşamına kadar” ibaresinden sonra gelmek üzere, “vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar Katma Değer Vergisi beyannamelerini, **vergilendirme dönemini takibeden ayın on dokuzuncu günü akşamına kadar**” ibaresi eklenmiştir.

b) Kanunun 46 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “ile vergi kesmekle sorumlu tutulanlar,” ibaresi madde metninden çıkarılmış, bu fıkrada yer alan “akşamına kadar” ibaresinden sonra gelmek üzere, “vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar bir vergilendirme dönemine ait katma değer vergilerini **beyanname verecekleri ayın yirmi birinci günü akşamına kadar**” ibaresi eklenmiştir.

Değişikliklerle sorumlu sıfatıyla beyan ve ödeme süreleri öne çekilmektedir.

Yapılan değişiklikler 7491 sayılı Kanunun yayımını izleyen ay başında **(1 Ocak 2024 tarihinde)** yürürlüğe girecektir.

3.4. Bazı Projelerin Yapılmasına Yönelik Teslim ve Hizmetlerdeki KDV İstisnasının Süresi 2028 Yılı Sonuna Kadar Uzatılmıştır.

K.D.V Kanununun geçici 29. maddesinde aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

“Geçici Madde 29

8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanuna göre yap-işlet-devret modeli çerçevesinde gerçekleştirilecek projeler ve 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun ek 7 nci maddesine göre Yüksek Planlama Kurulu tarafından kiralama karşılığı yaptırılmasına karar verilen sağlık tesislerine ilişkin projeler ve 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 23 üncü maddesine göre Bakanlık tarafından kiralama karşılığı yaptırılmasına karar verilen eğitim öğretim tesislerine ilişkin projelerden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ihale veya görevlendirme ilanı yayımlanmış ancak teklif alınmamış olanlar ile 31/12/2023 tarihine kadar ihale veya görevlendirme ilanı yayımlanacak olanların; ihale edilmesi ile görevlendirilen veya projeyi üstlenenlere yatırım döneminde proje kapsamında yapılan mal teslimleri ve hizmet ifaları katma değer vergisinden müstesnadır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce teklifleri alınmış ya da ihalesi veya görevlendirmesi yapılmış işlerde; görevli şirketin veya yüklenicinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde talepte bulunması halinde bu maddenin yürürlük tarihinden sonra birinci fıkra kapsamındaki mal teslimleri ve hizmet ifaları da katma değer vergisinden müstesna tutulur. Şu kadar ki, bu istisnanın uygulanabilmesi için görevli şirketin veya yüklenicinin proje nedeniyle yatırım döneminde yükleneceği katma değer vergisi tutarının, indirim yoluyla telafi edilebileceği tarihe kadar, projenin ana kredi finansman koşullarına göre oluşacak finansman maliyeti tutarı veya buna isabet eden sürenin, ilgisine göre; işletme süresi öngörülen projelerde işletme süresinden, kira öngörülen projelerde kira tutarından veya kira süresinden indirileceği hususunun bu şirketler tarafından, içeriği idarece belirlenecek taahhütname ile taahhüt edilmesi ve bu taahhüdün idarece kabul edilmesi gerekir. İndirimler, ilgili projelere ait sözleşmelerde öngörülen esaslar dikkate alınarak yapılır.

Bu kapsamda yapılan mal teslimleri ve hizmet ifaları nedeniyle yüklenilen vergiler, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan vergiden indirilir. İndirim yoluyla telafi edilemeyen vergiler bu Kanunun 32 nci maddesi hükmü uyarınca istisna kapsamında işlem yapan mükellefin talebi üzerine iade edilir.

Maliye Bakanlığı, istisna kapsamına girecek teslim ve hizmetleri tanımlamaya, istisna ve iadeye ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

7491 sayılı Kanunla anılan maddenin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2023” ibaresi **“31/12/2028”** şeklinde değiştirilmek suretiyle, madde kapsamı .teslim ve hizmetlere ilişkin **istisna uygulamasının süresi 2028 yılı sonuna kadar uzatılmıştır.**

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

3.5. Ulaştırma ve Alt Yapı Harcamalarına Yönelik KDV İstisnasının Süresi 2028 Yılı Sonuna Kadar Uzatılmıştır.

K.D.V Kanununun geçici 32. maddesinde aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

“Geçici Madde 32

Şehir içi raylı ulaşım sistemleri, metro, tramvay, teleferik, telesiyej ve fönüküler ile bunların hatları, istasyonları, yolcu terminalleri ve durakları ve bu iş ve işlemlerle ilgili tesisler ile eklenti veya bütünleyici parçalarının Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları arasında yapılacak devir ve teslimleri 31/12/2023 tarihine kadar katma değer vergisinden müstesnadır.

Bu kapsamda yapılan teslim ve hizmet ifaları için yüklenilen vergiler, vergiye tabi işlemler nedeniyle hesaplanan vergiden indirilir. İndirimle giderilemeyen vergiler iade edilmez. Maliye Bakanlığı, istisnaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

7491 sayılı Kanunla anılan maddenin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2023” ibaresi **“31/12/2028”** şeklinde değiştirilmek suretiyle, madde kapsamı .teslim ve hizmetlere ilişkin **istisna uygulamasının süresi 2028 yılı sonuna kadar uzatılmıştır.**

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

3.6. Taşınmazların SGK ‘na ve SGK Tarafından Devir ve Teslimine Yönelik İstisnanın Süresi 2028 Yılı Sonuna Kadar Uzatılmıştır.

K.D.V Kanununun geçici 33. maddesinde aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

“Geçici Madde 33

31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 41 inci maddesi kapsamında taşınmazların Sosyal Güvenlik Kurumuna devir ve teslimi ile bu taşınmazların Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından (müzayede mahallerinde yapılan satışlar dâhil) devir ve teslimi 31/12/2023 tarihine kadar katma değer vergisinden müstesnadır.

Bu kapsamda vergiden istisna edilen işlemler bakımından 30 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi hükmü uygulanmaz. Maliye Bakanlığı, istisnaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

7491 sayılı Kanunla anılan maddenin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2023” ibaresi **“31/12/2028”** şeklinde değiştirilmek suretiyle, madde kapsamı .teslim ve hizmetlere ilişkin **istisna uygulamasının süresi 2028 yılı sonuna kadar uzatılmıştır.**

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023)** tarihinde yürürlüğe girmiştir.

4. ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

4.1. Motorlu Araç Ticareti Yapanların Kendi Aralarında ÖTV Aranmaksızın İşlem Yapabilmeleri Resmi Şekilde Sözleşme Düzenlenmiş Olması Şartına Bağlanmıştır.

Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) Kanununun 1. maddesi ile, Kanuna ekli (II) Sayılı listedeki mallardan (motorlu araçlardan) kayıt ve tescile tabi olanların ilk iktisabı özel tüketim vergisine tabi tutulmuştur.

Öte yandan Kanunun “Tanımlar” başlıklı 2. maddesinin;

- (b) bendinde “**ilk iktisap**” aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır.

*“**İlk iktisap:** (II) sayılı listedeki mallardan Türkiye’de kayıt ve tescil edilmemiş olanların kullanılmak üzere ithalini, müzayede yoluyla veya kayıt ve tescil edilmiş olsa dahi 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümlerine göre iade edilenler de dahil motorlu araç ticareti yapanlardan iktisabını, motorlu araç ticareti yapanlar tarafından kullanılmaya başlanmasını, aktife alınmasını veya adlarına kayıt ve tescil ettirilmesini,” ifade eder.*

- (d) bendinde ise “**Motorlu araç ticareti yapanlar**” aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır.

*“**Motorlu araç ticareti yapanlar:** (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tâbi olanları imal, inşa veya ithal edenler ile fabrika, ana bayi, bölge bayii, bayi, yetkili satıcı ve acenteler ile Maliye Bakanlığınca bu nitelikte oldukları tespit edilenleri,” ifade eder.*

7491 sayılı Kanunla yukarıya alınan (d) bendinde yer alan “*ana bayi*” ibaresinden önce gelmek üzere “**resmi şekilde düzenlenen sözleşmesi bulunan**” ibaresi eklenmiştir.

Değişikliğe göre **resmi şekilde (Noterde) düzenlenen sözleşmesi bulunan** ana bayi, bölge bayisi, bayi, yetkili satıcı ve acenteler ile Maliye Bakanlığınca bu nitelikte oldukları tespit edilen satıcılar kendi aralarında ÖTV aranmaksızın işlem yapmaya devam edebileceklerdir. Ancak resmi şekilde düzenlenen sözleşmesi bulunmayanlar kendi aralarındaki işlemlerde de ÖTV uygulayacaklardır.

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023)** tarihinde yürürlüğe girmiştir.

4.2. Serbest Bölgelere Yapılan Teslimlerin İhracat İstisnası Kapsamına Girmedığı Konusuna Açıklık Getirilmiştir.

ÖTV Kanununun 5. Maddesinde ihracat istisnası başlıklı aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

“İhracat istisnası Madde 5

1. Bu Kanuna ekli listelerdeki malların ihracat teslimleri aşağıdaki şartlarla vergiden müstesnadır.

a) Teslim yurt dışındaki bir müşteriye yapılmalıdır. Yurt dışındaki müşteri tabiri; ikametgâhı, işyeri, kanuni ve iş merkezleri yurt dışında olan alıcılar ile yurt içinde bulunan bir işletmenin, yurt dışında faaliyet gösteren şubelerini ifade eder.

b) Teslim konusu mal, Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesinden çıkmış olmalıdır. Malın ihraç edilmeden önce yurt dışındaki alıcı adına hareket edenlere veya bizzat alıcıya işlenmek ya da herhangi bir şekilde değerlendirilmek üzere yurt içinde teslimi ihracat sayılmaz.

2. Bu Kanuna ekli (III) ve (IV) sayılı listelerdeki malların, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 95 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre faaliyette bulunan gümrüksüz satış mağazalarında satılmak üzere bu mağazalara veya bunların depolarına teslimi vergiden müstesnadır.

3. İhraç edilen veya 4458 sayılı Gümrük Kanununun 95 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre faaliyette bulunan gümrüksüz satış mağazalarında satılmak üzere bu mağazalara veya bunların depolarına teslim edilen malların alış faturaları ve benzeri belgeler üzerinde gösterilen ve beyan edilen özel tüketim vergisi ihracatçıya veya gümrüksüz satış mağazalarında satılmak üzere bu mağazalara veya bunların depolarına mal teslim edenlere iade edilir. Maliye Bakanlığı, bu mallara ait verginin iadesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

7491 sayılı Kanunla birinci fıkranın (b) bendinde yer alan “teslimi” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile yurt içinden serbest bölgelere yapılan teslimler” ibaresi eklenmiştir.

Madde gerekçesinde, ibare değişikliği ile serbest bölgelere yapılan teslimlerin ihracat istisnası kapsamına girmediği konusunun kanuna açıkça yazılmak suretiyle oluşacak ihtilafların önüne geçilmesinin sağlandığı ifade edilmiştir.

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

4.3. Bazı Telsiz Telefon Cihazları İçin Asgari ÖTV Tutarı Uygulamasının Süresi 2023 Yılı Sonuna Kadar Uzatılmıştır.

ÖTV Kanununun geçici 6. Maddesinde aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

“Geçici Madde 6

31/12/2023 tarihine kadar, bu Kanuna ekli (IV) sayılı listede yer alan 8517.12.00.00.11 G.T.İ.P. numaralı malların karşısında gösterilen orana göre hesaplanan verginin, bu malların her bir adedi için 160 Türk Lirasından az olması halinde, orana göre hesaplanan vergi yerine her bir adet için 160 Türk Lirası vergi alınır. Cumhurbaşkanı bu tutarı sifıra kadar indirmeye, üç katına kadar artırmaya yetkilidir.”

7491 sayılı Kanunla anılan maddenin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2023” ibaresi **“31/12/2033”** şeklinde, “bu tutarı” ibaresi “bu tutarı veya yeniden değerlendirme oranı uygulanmak suretiyle belirlenmiş olan tutarı” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Bu maddede yer alan tutarlar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Hesaplanan tutarın 1 lirayı aşmayan kesirleri dikkate alınmaz.”

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

5. VERGİ USUL KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER :

5.1. Münhasıran İmalat Sanayinde ya da Ar-Ge, Yenilik ve Tasarım Faaliyetlerinde Kullanılmak Üzere İktisap Edilecek Makine ve Teçhizatlar ile YTB Kapsamı Yeni Makine ve Teçhizatlar da Amortisman Sürelerinin Yarı Oranda Uygulanmasına İlişkin Süre 1 yıl uzatılmıştır.

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK)'nun geçici 30. Maddesinde aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

“Geçici Madde 30

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra, 17/4/1957 tarihli ve 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununa göre sanayi sicil belgesini haiz mükelleflerce münhasıran imalat sanayiinde veya 26/6/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu, 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ve 3/7/2014 tarihli ve 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun kapsamında faaliyette bulunan mükelleflerce münhasıran Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde kullanılmak üzere, 2019 takvim yılı sonuna kadar iktisap edilen yeni makina ve teçhizat ile aynı tarihe kadar yatırım teşvik belgesi kapsamında iktisap edilen yeni makina ve teçhizat için uygulanacak amortisman oran ve süreleri, Maliye Bakanlığınca bu Kanunun 315 inci maddesine göre tespit ve ilan edilen faydalı ömür sürelerinin yarısı dikkate alınmak suretiyle hesaplanabilir. Bu şekilde yapılacak hesaplamada faydalı ömür süresinin küsuratlı çıkması halinde, çıkan rakam bir üst tam sayıya tamamlanmak suretiyle ilgili kıymetlere uygulanacak amortisman oran ve süreleri belirlenir. Bu şekilde belirlenen oran ve süreler izleyen yıllarda değiştirilemez. İmalat sanayiinde kullanılmak üzere iktisap edilen ve madde hükmünden yararlanılabilecek makina ve teçhizatı tespiti Cumhurbaşkanını, uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten 31/12/2023 tarihine (bu tarihler dâhil) kadar, birinci fıkrada belirtilen kapsam ve şartlar dâhilinde iktisap edilen yeni makina ve teçhizat için aynı fıkra uygulamasından yararlanılabılır. Bu fıkranın uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

7491 sayılı Kanunla anılan maddenin ikinci fıkrasında yer alan “31/12/2023” ibaresi “**31/12/2024**” şeklinde değiştirilmek suretiyle uygulamanın süresi bir yıl uzatılmıştır.

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı (**28 Aralık 2023**) tarihinde yürürlüğe girmiştir.

5.2. Bankalar ve Bazı Kurumların 2024 ve 2025 Hesap Dönemlerinde Yapacakları Enflasyon Düzeltmeleri Sonucunda Oluşacak Kar/Zarar da Vergi Matrahları İle İlişkilendirilmeyecektir.

Vergi Usul Kanununun enflasyon düzeltmesi ertelemesine ilişkin geçici 33.Maddesi aşağıdaki gibidir.

“Geçici Madde 33

Geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2021 ve 2022 hesap dönemleri (kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenlerde 2022 ve 2023 yılında biten hesap dönemleri itibarıyla) ile 2023 hesap dönemi geçici vergi dönemlerinde mükerrer 298 inci madde kapsamındaki enflasyon düzeltmesine ilişkin şartların oluşup oluşmadığına bakılmaksızın mali tablolar enflasyon düzeltmesine tabi tutulmaz.

Mükerrer 298 inci maddenin (Ç) fıkrası uygulaması açısından, birinci fıkrada enflasyon düzeltmesi yapılmayacağı belirtilen dönemler enflasyon düzeltmesi şartlarının gerçekleşmediği dönem olarak değerlendirilir.

31/12/2023 tarihli mali tablolar, enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltmesine tabi tutulur. Yapılan enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kâr/zarar farkı geçmiş yıllar kâr/zararı hesabında gösterilir. Bu şekilde tespit edilen geçmiş yıl kârı vergiye tabi tutulmaz, geçmiş yıl zararı zarar olarak kabul edilmez.

Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkrası hükümleri, mükerrer 298 inci maddenin (A) fıkrasının (9) numaralı bendi kapsamında olan mükellefler bakımından geçerli değildir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

7491 sayılı Kanunla anılan maddenin üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bankalar, 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu kapsamındaki şirketler, ödeme ve elektronik para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketleri tarafından **geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2024 ve 2025 hesap dönemlerinde** yapılan enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kâr/zarar farkı kazancın tespitinde dikkate alınmaz. Bu fıkra kapsamında belirlenen dönemleri geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere bir hesap dönemi kadar uzatmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.”

Buna göre eklenen fıkra kapsamında sayılan kurumlar tarafından 2024 ve 2025 hesap dönemlerinde yapılan enflasyon düzeltmelerinden kaynaklanan kar/zarar farkları vergiye tabi kazancın tespitinde dikkate alınmayacaktır.

Cumhurbaşkanı bu süreyi bir hesap dönemi kadar uzatmaya yetkilidir.

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

5.3. GİB Sistemlerinde Yer Alan Bilgilerin Paylaşımı Halinde GİB'e Katkı Payı Ödenmesi Uygulaması Getirilmiştir.

Konu ile ilgili olarak 7491 sayılı Kanunla Vergi Usul Kanununa aşağıdaki mükerrer madde eklenmiştir.

“Katılma payı:

Mükerrer Madde 413- Gelir İdaresi Başkanlığı sistemlerinde yer alan ve bu Kanunun 5 inci maddesi kapsamında üçüncü kişilerle paylaşılacak bilgilerin anılan madde hükümleri çerçevesinde genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında sorgu veya dönen kayıt başına 25 kuruştan az olmamak üzere katılma payı alınır. Katılma payının tutarı, sorgulanan veya dönen verinin sayısı, boyutu ve kapsamı, verinin sorgulama dışında toplu olarak paylaşılması durumunda paylaşılan verinin sayısı, boyutu, kapsamı ve mükellef sayısı ayrı ayrı veya birlikte dikkate alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenebilir. Bakanlık, kanunları gereğince mükelleflerden alabilecekleri bilgileri Başkanlık sistemlerinden alan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşlarından, paylaşılan verinin türü ve paylaşılma şeklini de dikkate alarak katılma payı almamaya veya daha düşük tutarlı almaya yetkilidir. Katılma payları, yeni bir belirleme yapılmadığı sürece, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak bu Kanun uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılır. Ödenecek katılma payı tutarının belirlenmesine esas olan sorgu, dönen kayıt veya toplu olarak paylaşılan veri miktarının belirlenmesi Katılma payları, yeni bir belirleme yapılmadığı sürece, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak bu Kanun uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılır. Ödenecek katılma payı tutarının belirlenmesine esas olan sorgu, dönen kayıt veya toplu olarak paylaşılan veri miktarının belirlenmesinde Gelir İdaresi Başkanlığı kayıtları esas alınır.

Katılma payları, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından paylaşılan veriler üzerinden hesaplanır ve üç aylık dönemi takip eden ayın sonuna kadar veri paylaşılanlara bildirilir. Katılma payları bildirim yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar Bakanlık merkez muhasebe birimine ödenir.

Süresinde ödeme yapmayanlarla ödeme yapıncaya kadar bilgi paylaşımı yapılmaz. Süresinde ödenmeyen katılma payları gecikme zammı ile birlikte 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre vergi dairesince takip ve tahsil edilir.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.”

Düzenleme **1/1/2024 tarihinde** yürürlüğe girecektir.

6. DAMGA VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER :

6.1. Yalnızca Ülkeye Döviz Girişine Hizmet Eden Yabancı Para İle Finanse Edilen Yatırımlar Yönünden Damga Vergisi İstisnası Sağlanması Yönünde Düzenleme Yapılmıştır.

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun Ek 2. Maddesinin;

- Birinci fıkrasında ihracat ve ihracat ilişkin işlemler nedeniyle düzenlenen kağıtlar,

- İkinci fıkrasında ise Vergi, Resim, Harç istisnası Belgesi (VRHİB)'ne bağlanan ve fıkranın bentlerinde sayılan döviz kazandırıcı faaliyetlere ilişkin işlemler nedeniyle düzenlenen kağıtlar,

için damga vergisi istisnası düzenlenmiştir. Uygulamanın usul ve esasları ise Tebliğlerle belirlenmektedir.

Anılan maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

*“a) Kalkınma Bakanlığınca yayımlanan cari yıl yatırım programında yer alan yatırımlardan ve Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının bu programda yer almayan yatırımlardan **uluslararası ihaleye çıkarılanların ihalesini kazanan veya yabancı para ile finanse edilenlerin yapımını üstlenen ana yüklenici firmaların (alt yükleniciler hariç)**”*

7491 sayılı Kanunla bahse konu (a) bendinde yer alan “Kalkınma Bakanlığınca yayımlanan” ibaresi “Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan” şeklinde değiştirilmiş, ve **uluslararası ihaleye çıkarılanların ihalesini kazanan veya** ile aynı bendin (i) alt bendinde yer alan “uluslararası ihalelerde tamamı üzerinden, yabancı para ile finanse edilenler ise” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Değişiklik **7491 Sayılı Kanunun yayımı tarihinden sonra** çıkılan ihalelere uygulamak üzere yürürlüğe girmiştir.

6.2. İhalenin İptali Halinde İhale Makamı İle Düzenlenen Sözleşmenin Hükümünden Yararlanılmayan Kısımına Tekabül Eden Damga Vergisinin İadesine İmkan Tanınmıştır.

Damga Vergisi Kanununa ekli “**(I) Sayılı Damga Vergisine Tabi Kağıtlar**” Tablosunun “**II. Kararlar ve Mazbatalar**” başlıklı bölümünün ikinci fıkrasında aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

“2. İhale Kanunlarına tabi olan veya olmayan resmi daire ve kamu tüzel kişiliğini haiz kurumların her türlü ihale kararları (4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kurum ve kuruluşlara şikâyet veya Kamu ihale Kurumuna itirazın şikâyet ya da yargı kararı üzerine ihalenin iptal edilmesi hâlinde, bu ihale kararının hükümünden yararlanılmayan kısımına isabet eden damga vergisi ret ve iade olunur. Sözleşmenin düzenlenmiş olması durumunda sözleşmeye ilişkin damga vergisi ret ve iade edilmez.) (Binde 5,69)”

7491 Sayılı Kanunla, anılan fıkranın parantez içi hükmünde yer alan “ihale kararının” ibaresi “ihale kararı ve ihaleye ilişkin olarak ihale makamı ile düzenlenen sözleşmenin” şeklinde değiştirilmiştir.

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı (**28 Aralık 2023**) tarihinde yürürlüğe girmiştir.

7. HARÇLAR KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER :

7.1. İdarenin Kusurundan Kaynaklı Olarak Ticaret Sicilinde ve Tapu Kayıtlarında Yapılacak Düzeltmeler Harçtan İstisna Tutulmuştur.

492 sayılı Harçlar Kanununun 13. Maddesinde Yargı Harcından müstesna işlemler düzenlenmiş olup, maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde “*Ticaret sicilinde **resen yapılan düzeltmeler***” de harçtan müstesna işlemler arasında sayılmıştır.

7491 sayılı Kanunla bentte yer alan “*düzeltilmeler*” ibaresi “*düzeltilmeler ile ilgililerin kusuru **olmaksızın nüfus idareleri tarafından re'sen yapılacak düzeltilmeler sonucu ticaret sicilinde yapılacak düzeltilmeler***” şeklinde değiştirilmiştir.

Öte yandan Harçlar Kanununun 59. Maddesinde de Tapu Harcından müstesna tutulan işlemler düzenlenmiş olup, maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde “*ilgililerin kusurları olmaksızın tapu ve kadaströ idareleri tarafından yapılacak hataların tashihleri*” de harçtan müstesna işlemler arasında sayılmıştır.

7491 sayılı Kanunla bentte bendinde yer alan “*hataların tashihleri*” ibaresi “*hataların ve nüfus idareleri tarafından re'sen yapılacak düzeltilmeler sonucu tapu kayıtlarının tashihi*” şeklinde değiştirilmiştir.

Değişiklikler 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

7.2. Denizcilikte Yola Elverişlilik Belgesinin Adı Liman Çıkış Belgesi Olarak Değiştirilmiştir.

Harçlar Kanununun yedinci kısmında (md:95) “*Gemi ve Liman Harçları*” konusu düzenlenmiş olup, bu bölümlerdeki bir çok maddede “*yola elverişlilik belgesi*” geçmektedir.

7491 sayılı Kanunla Harçlar Kanununun 98, 102 ve 107 maddelerinde yer alan “*yola elverişlilik belgesi*” ibareleri “*liman çıkış belgesi*” şeklinde değiştirilmiştir.

Değişiklik **1/1/2024 tarihinde** yürürlüğe girecektir

7.3. Denizcilik Mevzuatındaki Düzenlemelere Bağlı Olarak (7) sayılı “Gemi ve Liman Harçları” Bölümünde Değişiklikler Yapılmıştır.

Harçlar Kanununa bağlı (7) sayılı tarifinin (II) numaralı bölümünde “*Liman İşlemleri*” ile ilgili harçlar düzenlenmiştir.

7491 sayılı Kanunla bahse konu bölümünün;

a) (3) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3. Liman çıkış belgesi:

Aşağıdaki tarifeye göre harç alınır:

11-500 rüsum tonilatoluk gemilerden	(750,00 TL)
501-2.000 rüsum tonilatoluk gemilerden	(2.000,00 TL)
2.001-4.000 rüsum tonilatoluk gemilerden	(4.000,00 TL)

4.001-8.000 rüsum tonilatoluk gemilerden	(6.000,00 TL)
8.001-10.000 rüsum tonilatoluk gemilerden	(10.000,00 TL)
10.001-30.000 rüsum tonilatoluk gemilerden	(20.000,00 TL)
30.001-50.000 rüsum tonilatoluk gemilerden	(30.000,00 TL)
50.000 rüsum tonilatodan yukarı gemilerden	(50.000,00 TL)”

b) (8) numaralı fıkrasının (a) ve (b) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Yolcu gemisi emniyet belgesi, yük gemisi inşa emniyet belgesi, yük gemisi teçhizat emniyet belgesi, uluslararası yükleme sınırı belgesi, yük gemisi radyo emniyet belgesi, uluslararası tonilato belgesi, sıvılaştırılmış gazları dökme halde taşımak için uluslararası uygunluk belgesi, sıvılaştırılmış gazları dökme halde taşımak için uygunluk belgesi, tehlikeli kimyasal maddeleri dökme halde taşımak için uygunluk belgesi, tehlikeli kimyasal maddeleri dökme halde taşımak için uluslararası uygunluk belgesi, uluslararası emniyet yönetimi kodu uygunluk belgesi, emniyet yönetimi belgesi, uluslararası gemi güvenlik belgesi, uluslararası denizcilik katı dökme yükler koduna uygunluk belgesi, tehlikeli yük taşıyan gemiler için özel gerekliliklerle birlikte uygunluk belgesi, uluslararası yüksek hızlı tekne emniyet belgesi, özel amaçlı gemi emniyet belgesi, uluslararası petrolle kirlenmenin önlenmesi belgesi, zararlı sıvı maddeleri dökme halde taşımak için uluslararası petrolle kirliliğin önlenmesi belgesi, uluslararası hava kirliliğini önleme belgesi, uluslararası makine hava kirliliğini önleme belgesi, uluslararası organik tutunma önleyici sistem sertifikası, tahıl taşıma için yetkilendirme belgesi, uluslararası enerji verimliliği sertifikası, uluslararası balast suyu yönetim sertifikası, uluslararası pis su kirliliğini önleme belgesi, yolcuların ölümünden veya yaralanmalarından doğan sorumluluğa ilişkin sigorta veya diğer mali teminat sertifikası, petrol kirliliği zararları hukuki sorumluluğu ile ilgili sigorta veya diğer mali teminat sertifikası, gemi yakıtlarından kaynaklanan petrol kirliliği zararının hukuki sorumluluğu ile ilgili sigorta veya diğer mali teminat sertifikası, (Her bir belge için ayrı ayrı olmak üzere)

En az 500,00 TL maktu harca ilave olarak beher rüsum tonilatosundan (1,00 TL)

Her belgenin harç tutarı 8.000,00 TL'den çok olamaz.

b) Muafiyet belgesi (1.000,00 TL)”

c) (10) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“10. Seyir izin belgesi:

Deniz araçlarından aşağıdaki tarifeye göre harç alınır.

Boyları 5 metreden 10 metreye kadar olanlardan	(900,00 TL)
Boyları 10 metreden 15 metreye kadar olanlardan	(1.800,00 TL)
Boyları 15 metreden 20 metreye kadar olanlardan	(3.000,00 TL)
Boyları 20 metreden 25 metreye kadar olanlardan	(9.000,00 TL)
Boyları 25 metreden 30 metreye kadar olanlardan	(15.000,00 TL)
Boyları 30 metreden 40 metreye kadar olanlardan	(30.000,00 TL)
Boyları 40 metre üzeri olanlardan	(60.000,00 TL)

Aracın boyunun tespitinde bir metreden küçük değerler dikkate alınmaz. Şu kadar ki Milli Gemi Sicili, Türk Uluslararası Gemi Sicili ve Bağlama Kütüğüne kayıtlı deniz araçlarına verilen belgelerden bu tarifede yer alan harçlar üçte biri oranında alınır.”

Değişiklikler **1/1/2024 tarihinde** yürürlüğe girecektir.

7.4. Bağlama Kütüğüne Kayıtlı Deniz Araçlarının Bağlama Kütüğü Harçları Yeniden Düzenlenmiştir.

Harçlar Kanununa bağlı (8) sayılı tarifenin (XIII) numaralı bölümünde **“Bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden alınacak harçlar”** düzenlenmiştir.

7491 sayılı Kanunla anılan bölümün birinci paragrafı tarifeyle birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci paragrafının başına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma ve Altyapı Alanına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre bağlama kütüklerine kaydedilen gemi, deniz ve iç su araçlarına verilecek ruhsatnamelerden (Gemi, deniz ve iç su aracının boyuna göre her yıl için):

<i>5 metreden 7 metreye kadar olanlardan</i>	<i>(3.500,00 TL)</i>
<i>7 metreden 9 metreye kadar olanlardan</i>	<i>(5.000,00 TL)</i>
<i>9 metreden 12 metreye kadar olanlardan</i>	<i>(7.500,00 TL)</i>
<i>12 metreden 15 metreye kadar olanlardan</i>	<i>(15.000,00 TL)</i>
<i>15 metreden 20 metreye kadar olanlardan</i>	<i>(25.000,00 TL)</i>
<i>20 metreden 30 metreye kadar olanlardan</i>	<i>(50.000,00 TL)</i>
<i>30 metreden büyük olanlardan</i>	<i>(100.000,00 TL)</i>

alınır.”

“Ruhsatnamenin birden fazla yıl için düzenlenmesi durumunda harç, ruhsatnamenin düzenlendiği ya da yenilendiği tarihte geçerli harç tutarı ile ruhsatnamenin geçerlilik süresinin çarpımı suretiyle hesaplanır.”

Değişiklikler **1/1/2024 tarihinde** yürürlüğe girecektir.

7.5. Yalnızca Ülkeye Döviz Girişine Hizmet Eden Yabancı Para İle Finanse Edilen Yatırımlar Yönünden Harç İstisnası Sağlanması Yönünde Düzenleme Yapılmıştır.

Harçlar Kanununun Ek 1. Maddesinin;

- Birinci fıkrasında ihracata e ihracata ilişkin işlemler nedeniyle düzenlenen kağıtlar,

- İkinci fıkrasında ise Vergi, Resim, Harç istisnası Belgesi (VRHİB)'ne bağlanan ve fıkranın bentlerinde sayılan döviz kazandırıcı faaliyetlere ilişkin işlemler nedeniyle düzenlenen kağıtlar,

için harç istisnası düzenlenmiştir. Uygulamanın usul ve esasları ise Tebliğlerle belirlenmektedir.

Anılan maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

“a) Kalkınma Bakanlığınca yayımlanan cari yıl yatırım programında yer alan yatırımlardan ve Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının bu programda yer almayan yatırımlardan uluslararası ihaleye çıkarılanların ihalesini kazanan veya yabancı para ile finanse edilenlerin yapımını üstlenen ana yüklenici firmaların (alt yükleniciler hariç)”

7491 sayılı Kanunla bahse konu (a) bendinde yer alan “Kalkınma Bakanlığınca yayımlanan” ibaresi “Cumhurbaşkanı Karar ile yürürlüğe konulan” şeklinde değiştirilmiş, ve uluslararası ihaleye çıkarılanların ihalesini kazanan veya” ile aynı bendin (i) alt bendinde yer alan “uluslararası ihalelerde tamamı üzerinden, yabancı para ile finanse edilenler ise” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Değişiklik **7491 Sayılı Kanunun yayımı tarihinden sonra** çıkan ihalelere uygulamak üzere yürürlüğe girmiştir.

8. GİDER VERGİLERİ KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİK

8.1. Üzerine Kayıtlı Konutu Olanların Kullanacakları Konut Kredileri BSMV İstisnası Kapsamı Dışına Çıkarılmıştır.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28. Maddesinde Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) düzenlenmiştir.

Kanunun 29. Maddesinde ise BSMV 'den müstesna muamelelere yer verilmiş olup, madde hükmü aşağıda alınmıştır.

“İstisnalar: Madde 29

Aşağıda yazılı muameleler dolayısıyla alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır:

a) Merkezleri Türkiye’de bulunan bankaların kendi şube ve ajansları ile veya bu şube ve ajansların birbirleriyle yaptıkları muameleler dolayısıyla tahakkuk eden paralar,

b) Merkezleri Türkiye dışında bulunan bankaların Türkiye’de mevcut şube ve ajanslarının birbirleriyle yaptıkları muameleler dolayısıyla tahakkuk eden paralar,

c) Hususi kanunlarla her türlü vergiden istisna edilmiş olan esham ve tahvillerin, faiz, temettü ve ikramiyeleri ile Merkez Bankasınca ihraç edilen likidite senetlerinden elde edilen faiz gelirleri ve 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 7/A maddesine göre kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından elde edilen kira gelirleri ve vade sonunda lehe alınan paralar,

ç) Varlık finansmanı fonlarının sermaye piyasalarında yaptıkları işlemler nedeniyle elde ettikleri paralar,

d) Bankaların müşterileri nam ve hesabına başka şahıs ve müesseselere yaptırdıkları hizmetler mukabili olarak aldıkları ve aynen mezkur şahıs veya müesseselere ödedikleri paralar,

e) Bankaların, bankerlerin ve sigorta şirketlerinin sermayelerinin tamamı kendilerine ait veya iştirakleri bulunan sınıfi işletmelerden sağladıkları kârlar,

f) Bankaların, bankerlerin ve sigorta şirketlerinin sermayelerine iştirak ettikleri banka, banker ve sigorta şirketlerinin bu kanuna göre banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi muamelelerden mütevellit karları,

g) 5842 sayılı Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununun 6, 7, 8, 9, 10 ve 11'inci maddeleri ile 12'inci maddesinin (b) ve (c) fıkralarında zikrolunan işler dolayısıyla Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı lehine tahakkuk edecek paralarla, aynı kanunun 2'inci ve 13'üncü maddeleri gereğince, bankanın veya kuracağı ortaklıkların, yukarıda sayılan işlerin görülmesine veya tesislerin işletilmesine dair hakiki veya hükmi şahıslarla yaptıkları anlaşmalar dolayısıyla elde edecekleri paralar ve bankanın veya kuracağı ortaklıkların anlaşmalar yaptıkları hakiki veya hükmi şahıslar lehine aynı işler dolayısıyla tahakkuk edecek paralar,

h) 6266 sayılı Kanuna göre kurulan kan bankalarının mezkur kanunda yazılı işler dolayısıyla elde edecekleri paralar,

i) Emeklilik sözleşmeleri, hayat sigortaları (hayat sigortalarında ferdi kaza, hastalık sonucu maluliyet ve tehlikeli hastalıklar teminatlarının da ek teminat olarak verildiği sözleşmeler dahil) ve sağlık sigortaları ile ihracata ait nakliyat sigortalarında ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanı kapsamında yapılan sigortalarda sözleşme ve poliçe üzerinden alınan paralar,

j) Mükerrer sigorta muameleleri ile retrosesyon muameleleri dolayısıyla alınan prim, komisyon vesaire paralar,

k) Biçilmemiş veya toplanmamış her türlü tarım mahsulleriyle tarım hayvanları için akdolunan zirai sigortalar dolayısıyla alınan paralar,

l) Nükleer rizikolara karşı yapılan sigortalar dolayısıyla alınan paralar,

m) Türkiye Halk Bankası'nın ihtisas kredileri kapsamında küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerine verdiği krediler ya da bu işletmelerin dış ticaret işlemlerine yaptığı aracılık hizmetleri dolayısıyla aldığı paralar ile Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatiflerinin kefaleti altında esnaf ve sanatkarlara verdiği krediler dolayısıyla alınan paralar ve bu kooperatiflerin ortaklarından masraf karşılığı adıyla aldığı paralar,

n) Mevduat toplamayan bankaların açmış oldukları yatırım kredileri dolayısıyla kendi lehlerine aldıkları paralar,

o) Bankaların, yetkili müesseselerin, özel finans kuruluşlarının ve PTT'nin Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki Kararlar ve bu kararlara dayanılarak çıkarılan tebliğlere göre Merkez Bankasına yapacakları zorunlu döviz ve efektif devirleri,

p) Arbitraj muameleleri ile vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin muameleler ve bu muameleler sonucu lehe alınan paralar,

r) Kooperatifler aracılığı ile Başbakanlık Toplu Konut İdaresi ve bankalar tarafından açılan konut kredileri dolayısıyla lehe alınan paralar.

s) Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre yapılan birleşme, devir, bölünme ve hisse değişimi işlemlerinden doğan kazançlar.

t) Emeklilik yatırım fonlarının, menkul kıymet yatırım fonlarının, menkul kıymet yatırım ortaklıklarının, girişim sermayesi yatırım fonlarının ve girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının para ve sermaye piyasalarında yaptıkları işlemler nedeniyle elde ettikleri paralar,

u) Bankalar, sigorta şirketleri, emeklilik şirketleri ve ipotek finansmanı kuruluşlarının kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerinin itibari değerlerinin üzerinde elden çıkarılması sonucu kendi lehlerine kalan paralar,

v) 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (12) numaralı bendi kapsamındaki işlemler dolayısıyla lehe alınan paralar.

y) İpotek finansmanı kuruluşlarının, konut finansmanı kuruluşlarının ve konut finansmanı fonlarının, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanı kapsamında yaptıkları tüm işlemler dolayısıyla lehe alınan paralar.

z) 17/4/1957 tarihli ve 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununa göre sanayi sicil belgesini haiz sanayi işletmelerince münhasıran imalat sanayinde kullanılmak üzere alınan makine ve teçhizatın finansmanı için bu işletmeler tarafından kullanılan krediler dolayısıyla lehe alınan paralar (Bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.)”

7491 sayılı Kanunla anılan maddenin;

a) (i) bendinde yer alan “2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanı kapsamında” ibaresi “6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 57 nci maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanı kapsamında kredinin kullanıldığı tarih itibarıyla **üzerine kayıtlı konuta sahip olmayan tüketicilere** kullandırılan konut kredileri ile bu kredilerin refinansmanı dolayısıyla” şeklinde değiştirilmiştir.

b) (r) bendinde yer alan “Kooperatifler aracılığı ile Başbakanlık Toplu Konut İdaresi” ibaresi “Kredinin kullanıldığı tarih itibarıyla **üzerine kayıtlı konuta sahip olmayan tüketicilere** kooperatifler aracılığı ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

c) (y) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“y) İpotek finansmanı kuruluşlarının ve konut finansmanı fonlarının, 6362 sayılı Kanunun 57 nci maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanı kapsamında yaptıkları tüm işlemler ile konut finansmanı kuruluşları tarafından aynı Kanun kapsamında kredinin kullanıldığı tarih itibarıyla **üzerine kayıtlı konuta sahip olmayan tüketicilere** kullandırılan konut kredileri ile bu kredilerin refinansmanı dolayısıyla lehe alınan paralar.”

Değişiklikler 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

9. AATUHK’NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER:

9.1. Haciz Zaptının Elektronik Ortamda Düzenlenebilmesine İlişkin Değişiklik Yapılmıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun (AATUHK)’un haciz uygulamasına ilişkin 78. Maddesi aşağıdaki gibidir.

“Haciz sırasında bulunacaklar ve haciz zaptı Madde 78

Haciz sırasında borçlu veya zilyed veya bunların; vekilleri, işçi, müstahdem veya aileleri efradından birisi kendilerini temsilen bulunur. Bunlar haciz yerinde bulunmaz veya o sırada bulundurulmaları sağlanamazsa gıyapta haciz yapılır. Gıyapta yapılan hacizlerde zabita memuru veya muhtar veya ihtiyar kurulu üyelerinden biri veya borçlunun veya zilyedin komşularından iki kişi hazır bulundurulur.

Tanzim edilen haciz zaptında, hacze esas olan haciz varakasının tarih ve numarası, haczin yapıldığı yer, gün ve saat, haczedilen malların neler olduğu, tahmin edilen değerleri, haciz sırasında bulunan kimseler, varsa üçüncü şahısların iddiaları vesaire lüzumlu hususlar belirtilir, hazır bulunanlarca imzalanarak haciz işi tamamlanır.

Giyapta yapılan hacizlerde zaptın bir örneği borçlu veya zilyede derhal tebliğ olunur.

Güneş battıktan doğuncaya kadar ve tatil günlerinde haciz yapılamaz. Tatil günlerinde veya geceleri çalışılan yerlerde yapılacak hasılat haczi ile borçlunun mal kaçırıldığının anlaşıldığı haller bu hükümden müstesnadır.”

7491 sayılı Kanunla maddenin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

*“Haciz zaptı **elektronik ortamda** düzenlenebilir. Elektronik ortamda düzenlenecek haciz zaptına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”*

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

9.2. Devlete Olan Borçlara Karşılık Taşınmazların Satın Alınmasına İmkan Veren Düzenlemenin Süresi 2028 Yılı Sonuna Kadar Uzatılmıştır.

6183 sayılı Kanunun geçici 8. Maddesinde aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

“Geçici Madde 8

31/12/2023 tarihine kadar uygulanmak üzere, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlar dahil 8.6.1984 tarihli ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tâbi iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri, 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Kanuna tâbi faaliyeti devam eden kamu bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri ve bunlara ait tüzel kişilerin veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşların, Devlete ait olan ve bu Kanun kapsamına giren borçlarına karşılık, mülkiyeti bu idarelere ait ve üzerinde herhangi bir takyidat bulunmayan taşınmazlarından merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince ihtiyaç duyulanlar ile 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında değerlendirilecek olanlar, 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine göre oluşturulacak komisyon tarafından takdir edilecek değeri üzerinden, borçlu kurumun da uygun görüşü alınarak bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin Maliye Bakanlığınca satın alınabilir.

Bu idarelerin satın alınan taşınmazlarının tapu işlemlerine esas olan ve yukarıda belirtilen şekilde tespit edilen değerine eşit tutarda Devlete ait olan ve bu Kanun kapsamına giren borçları terkin edilir.

Bu madde hükmü, yukarıda sayılan kuruluşlar dışında kalan, borcunu ödemede çok zor duruma düştüğü inceleme raporu ile tespit edilen ve vergi dairelerine bu Kanun kapsamına giren borcu bulunan diğer mükelleflerin (tüzel kişiliği bulunanların ortaklarına ait olanlar dahil) taşınmazları için de uygulanabilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığınca belirlenir.”

7491 sayılı Kanunla maddenin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2023” ibaresi “**31/12/2028**” şeklinde değiştirilmek suretiyle uygulamanın süresi 2028 yılı sonuna kadar uzatılmıştır.

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

10. DİĞER KANUNLARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER :

10.1. GİB 'na Beyanname, Bildirim veya Form Verme ve Belge Düzenleme İle Ödeme Sürelerini 15 Güne Kadar Uzatma Yetkisi Verilmiştir.

Konu ile ilgili olarak 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığı ile ilgili Bazı Düzenlemeler hakkında Kanunun mülga 27. Maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Yetki

MADDE 27- Gelir İdaresi Başkanlığı;

a) *Bilgi işlem sistemlerinin herhangi bir sebeple hizmet verememesi nedeniyle elektronik ortamda beyanname, bildirim veya form verilmesi mecburiyeti getirilenler ile elektronik ortamda belge düzenleme mecburiyeti getirilenlerin, söz konusu beyanname, bildirim, form veya belgeleri kanuni süresinin son gününde verememesi veya düzenleyememesi ya da yapılması gereken ödemeleri kanuni süresinde yapamaması durumunda, beyanname, bildirim veya form verme ya da belge düzenleme veya ödeme sürelerinin son gününü kanuni süresinden itibaren 15 günü geçmeyecek şekilde yeniden belirlemeye,*

b) *Vergiye gönüllü uyumu artırmak, vergi kayıp ve kaçığı ile mücadele etmek ve tahsilatta etkinliği artırmak amacıyla mükellefiyet, vergilendirme ve vergiye uyum düzeyine ilişkin yapılacak çalışmalar için her türlü bilgi, veri ve istatistiği toplamak suretiyle oluşturulacak Risk Analizi Sistemi üzerinden risk analizi yapmaya ve vergiye gönüllü uyum düzeyini ölçmeye,*

yetkilidir.

Vergi dairelerince işlem tesis edilmesi gereken işlere ait olan ve tebliği gereken belgeler, ilgili kurumları ile yapılan protokoller çerçevesinde muhataplarına 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 107/A maddesi hükümlerine göre kurulan teknik altyapı kullanılmak suretiyle Başkanlık tarafından elektronik ortamda tebliğ edilebilir. Elektronik ortamda yapılan tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır. Bu şekilde yapılan tebligatlar, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılmış tebliğ yerine geçer.”

Düzenleme 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023)** tarihinde yürürlüğe girmiştir.

10.2. Şans Oyunlarında Ödenebilecek İkramiye Toplamının Üst Oranı Artırılmıştır.

5602 sayılı Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Paylarının Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 4. Maddesinin ikinci fıkrasında *“Her bir kurum ve kuruluşun tertip ettiği tüm şans oyunları için bir takvim yılı içinde ödeyeceği ikramiyelerin toplamı aynı dönemdeki hasılatının % 40’ından az % 83’ünden fazla olamaz. İlgili kurum ve kuruluşları, yıllık ikramiye ortalamaları bu sınırlar içerisinde kalmak kaydıyla, tertip ettikleri her bir şans oyunu için farklı ikramiye oranları belirleyebilirler”* hükmü yer almaktadır.

7491 sayılı Kanunla anılan fıkrada yer alan *“%83’ünden”* ibaresi *“%93’ünden”* şeklinde değiştirilmek suretiyle ikramiye üst sınırı artırılmıştır.

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023)** tarihinde yürürlüğe girmiştir.

10.3. Vadeli Çeklerin Sürelerinden Önce İbrahimin Geçersiz Olmasına İlişkin Düzenlemenin Süresi 2025 Yılı Sonuna Kadar Uzatılmıştır.

5941 Sayılı Çek Kanununun geçici 3. Maddesinin beşinci fıkrasında “**31/12/2023 tarihine kadar, üzerinde yazılı düzenleme feshinden önce çekin ödenmek için bankaya ibrazı geçersizdir.**” hükmü yer almaktadır.

7491 sayılı Kanunla anılan fıkrada yer alan “31/12/2023” ibaresi “**31/12/2025**” şeklinde değiştirilmek suretiyle uygulamanın süresi 2025 yılı sonuna kadar uzatılmıştır.

Buna göre vadeli çekler için reeskont uygulamasının da 2025 yılı sonuna kadar devam edeceği beklenmektedir.

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı (**28 Aralık 2023**) tarihinde yürürlüğe girmiştir.

10.4 Bankacılık Kanununun Geçici 32. Maddesinde Düzenlenen Yapılandırma Uygulamasının Süresi Uzatılmıştır.

5411 sayılı Kanuna 7186 sayılı Kanunla eklenen ve 17/7/2019 tarihinde yürürlüğe giren geçici 32. madde ile, madde kapsamı ile ilgili yönetmeliğe göre hazırlanan **Çerçeve Anlaşmada belirlenen borçlular için yeniden yapılandırma uygulaması** getirilmiştir. Madde hükmünde uygulamanın süresi iki yıl olarak belirlenmiş ve bu süreyi iki yıl daha uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkili kılınmıştır.

7491 sayılı Kanunla bu konuya ilişkin olarak 5411 sayılı Bankacılık Kanununa aşağıdaki geçici 35. madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 35- Geçici 32 nci madde hükümleri, bu maddenin yayımı tarihinden itibaren iki yıl süreyle uygulanır. Bu süreyi iki yıl daha uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

Madde hükmü 7491 sayılı Kanunun yayımı (**28 Aralık 2023**) tarihinde yürürlüğe girmiştir.

10.5. 50’den Az Çalışanı Olan ve Az Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerleri İçin İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Bazı Hükümlerin Uygulamaya Girişi 2024 Yılı Sonuna Ertelenmiştir. ,

İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemek amacıyla hazırlanan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 30/6/2012 tarihinde yayımlanmış ve bazı maddeler için öngörülen kademeli geçiş tarihleri dışında genel olarak 2013 yılı başında yürürlüğe girmiştir.

Anılan Kanunun;

- 6. maddesinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri;
- 7. maddesinde ise iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin desteklenmesi,

konuları düzenlenmiştir.

Öte yandan Kanunun yürürlüğe ilişkin 38/1-a maddesinde bahse konu 6. ve 7. maddelerin 50 ‘den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için 1/7/2020 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmüş, daha sonra bu tarih 7252 sayılı Kanunla 31/12/2023 şeklinde değiştirilmiştir.

Bu defa 7491 sayılı Kanunla **50 ‘den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için** bahse konu 6. ve 7. maddelerin yürürlüğe giriş tarihi **31/12/2024** şeklinde değiştirilmiştir.

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

10.6. Esnaf Ahilik Sandığı İle İlgili Hükümlerin Uygulanması 2024 yılı Sonuna Kadar Ertelenmiştir.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa 6824 sayılı Kanunla eklenen Ek 6. madde ile Ahilik Sandığı Kurulmuştur.

Kanunun geçici 22. maddesinde de, Ek 6.madde hükümleri ile 5510 sayılı Kanundaki Esnaf Ahilik Sandığına ilişkin hükümlerin 1/1/2021 tarihine kadar uygulanmayacağı hükme bağlanmış olup, daha sonra bu süre 7256 sayılı Kanunla 31/12/2023 olarak değiştirilmiştir.

Bu defa 7491 sayılı Kanunla bu süre **“31/12/2024”** olarak değiştirilmiştir.

Değişiklik 7491 sayılı Kanunun yayımı **(28 Aralık 2023) tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

EK: 7491 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnamelerde değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.

Ecovis Değer Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş., Büyükdere Cad. Neutron İş Merkezi No.119/6, 34394 Esentepe- İstanbul
Tel: +90 212 211 9901, 02, 04 Faks: +90 212 211 99 52 E-mail: info@degerymm.com.tr

ECOVIS International tax advisors · accountants · auditors · lawyers in Austria, Belgium, Bulgaria, China, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, France, Germany, Great Britain, Greece, Hong Kong, Hungary, India, Ireland, Italy, Japan, Republic of Korea, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Qatar, Romania, Russia, Slovak Republic, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey, Ukraine and USA (associated partners).
ECOVIS International is a Swiss association. Each Member Firm is an independent legal entity in its own country and is only liable for its own acts or omissions, not those of any other entity.

ECOVIS Değer Bağımsız Denetim ve YMM A.Ş. is a Turkish Member Firm of ECOVIS International.